

MAGYAR LAPKIADÓK EGYESÜLETE

Magyar Lapkiadók Egyesülete
Társszabályozás Szakértői Bizottsága

Ügyiratszám NMHH:

MN/2/201626548-3000-6/2016.

Ügyiratszám MLE: T-2016/02.

Tárgy: az NMHH-hoz

magánszemélynek a Népszava c. újságban
megjelent tartalom miatt benyújtott
bejelentése

Ügyintéző: dr. Szilágyi Zsuzsanna

HATÁROZAT

..... kérelmezőnek (továbbiakban: Kérelmező) a Népszava c. újság elleni panaszos eljárásban a Magyar Lapkiadók Egyesülete (1016 Budapest, Naphegy tér 8.) (továbbiakban: MLE) Szakértői Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) meghozta az alábbi

határozatot:

1. A Bizottság a kérelmet, mint megalapozatlant elutasítja.
2. A Bizottság a Bayer Zsolt újságíró által jegyzett, 2015. november 16. napján, a Magyar Hírlapban megjelent „9066 Álláspont. Elvettétek tőlem kincseim javát. Elvettétek az Ezeregyéjszakát” című cikkkel szembeni panasszal kapcsolatban kért személyes adat (így a szóban forgó cikket sérelmező bejelentő neve) kiadására irányuló kérelmet az alábbi indokok értelmében ugyancsak elutasítja.

A Bizottság jelen határozata ellen a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényben (továbbiakban: Mtv.) és Magyar Lapkiadók Egyesületének Társszabályozási Magatartási Kódexében (továbbiakban: Magatartási Kódex) rögzített szabályok megsértése esetén – a Magatartási Kódex 29. § szakaszával összhangban – van helye fellebbezésnek.

A fellebbezés a jelen határozat átvételétől számított 8 napon belül az eljárási díj befizetésével az MLE elnökének címezve, az MLE Titkárságán nyújtható be. A fellebbezési határidő elmulasztása esetén igazolásnak helye nincs. A fellebbezési határidő elmulasztása esetén az MLE a fellebbezési kérelmet minden további vizsgálat és indokolás nélkül elutasítja.

A fellebbezési eljárás díja megegyezik az elsőfokú eljárásáért fizetendő – a Magatartási Kódex 19. § (1) bekezdésben meghatározott – díjjal.

INDOKOLÁS

Kérelmező a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz 2016. augusztus 30-án kelezett kérelmében panasszal élt a Népszava c. újság üzemeltetőjével szemben. Kérelmében előadta, hogy a Népszava c. napilap nyomtatott kiadásában, 2016. augusztus 25-én, az újság 16. (utolsó) oldalán megjelent, „Fűnyírót és laminált padlót lop a magyar” c. cikk célja „a magyarok elleni általánosító gyűlöletkeltés”.

1016 Budapest, Naphegy tér 8. telefon/fax: 212-5025 www.mle.org.hu

mle.havask@t-online.hu

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a Kérelmező 2016. augusztus 30-án kelt kérelmét továbbította társszabályozási eljárás lefolytatása céljából az MLE, mint az NMHH Médiatanácsával társszabályozási eljárásra közigazgatási szerződést kötött szervezet felé (érkezés ideje: 2016. szeptember 21.).

Az MLE a Kérelmezőt 2016. szeptember 22-én kelt felhívásában hiánypótlásra hívta fel, tekintettel arra, hogy a kérelem nem tartalmazott arra vonatkozóan nyilatkozatot, hogy a Kérelmező megkeresésére érdemi választ kapott-e az érintett médiatartalom-szolgáltatótól. Az MLE a fenti határozatában ugyancsak felhívta a Kérelmezőt az eljárási illeték megfizetésére, valamint a Kérelmező rendelkezésére bocsátotta a kérelem formanyomtatványát is.

Ezt követően Kérelmező a fenti hiánypótlási kötelezettségének 2016. szeptember 26-án kelt levelével, illetve az ahhoz csatoltan kitöltött formanyomtatvánnyal és az eljárási illeték befizetésének igazolásával eleget tett. Előadta továbbá, hogy a kérdéses cím „rasszista, kirekesztő és gyűlöletkeltő”, ehhez kapcsolódóan pedig jogalapként hivatkozott a Magatartási Kódex, illetve az Mttv., valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvénynek (továbbiakban: Smtv.) a közösségek ellen gyűlöletkeltés, illetve kirekesztés tilalmára vonatkozó rendelkezéseinek sérelmére. Kérelmező emellett azzal kapcsolatban kért tájékoztatást, hogy Bayer Zsoltnak tavaly, a Magyar Hírlapban november 16-án megjelent cikkét ki „jelentette be a Médiahatóságnál, illetve Önöknél”.

A kérelem érkeztetése 2016. szeptember 30-án megtörtént, az MLE pedig az ügyben illetékes társszabályozási szakmai szervezetként az ügyet 2016. október 3-án befogadta, 2016. október 5-én pedig átadta az eljárás lefolytatására illetékes Bizottságnak.

A társszabályozási eljárásra vonatkozóan elsődleges jogi háttér az Mttv. 190. §-ában leírt társszabályozási, illetve az eljárási szabályokra rendelkezést tartalmazó, az Mttv. 194. § szerint megalkotott és elfogadott Magatartási Kódex tartalmazza.

A Bizottság álláspontja alapján a Magatartási Kódex hatálya – mind annak 3. § 1 bekezdés a) pontja és 10. § szakasza, mind az Smtv. 17. § (1)-(2) bekezdései és az Mttv. 192. § (2) bekezdésének a) pontja alapján – kiterjed a kérelemben foglalt ügyben történő határozathozatalra.

A Bizottság álláspontja szerint az ügy elbírálása során egyrészt vizsgálandó a kérdéses címnek (azaz: „Fünyíró és laminált padlót lop a magyar”) a gyűlöletkeltés és kirekesztés tilalmába történő esetleges ütközése, másrészt ugyancsak vizsgálandó az irányadó – hasonló címképzéssel élő – újságírói gyakorlat elterjedtsége, és annak az olvasóközönségre gyakorolt hatása.

A gyűlöletkeltés és kirekesztés tilalma kapcsán a Magatartási Kódex 10. § 1 bekezdése az alábbi határokat szabja:

„A médiatartalom-szolgáltató által közzétett médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére”.

Ugyanezen szakasz 2. bekezdése pedig az alábbiakat tartalmazza:

„A médiatartalom-szolgáltató által közzétett médiatartalom nem lehet alkalmas az (1) bekezdésben meghatározott valamely közösség kirekesztésére. Kirekesztő médiatartalomnak minősülhet különösen:

- a) az érintett közösség társadalmon belüli elszigetelésére történő felhívás vagy erre való utalás,*
- b) az érintett közösség tagjait megillető emberi és személyhez fűződő jogoktól – a közösséghez való tartozásuk miatt – való megfosztásra történő felhívás vagy arra való utalás”.*

A gyűlöletkeltő és kirekesztő médiatartalom felismerése szempontjából – a fentiekkel

összhangban – mindemellett ugyancsak figyelembe veendő az Smtv. 17. § 1 bekezdése (gyűlöletkeltés tilalma), melynek értelmében „a médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási közösség elleni gyűlöletkeltésére”, valamint a fenti szakasz 2. bekezdése (kirekesztés tilalma), mely szerint: „a médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási közösség kirekesztésére”.

A sérelmezett cikk elemzése során megállapítható, hogy az a szállásadók körében készült felmérésre hivatkozva közöl adatokat a szálláshelyeken történt lopásokról, ideértve az okozott kárt, az "elkövető" vendégek jellemző magatartásait, illetve a lopási cselekmények tárgyait (tehát az ellopott dolgokat, e körbe vonva a többek között a címben is említett extrém példákat). A címben az elkövetők nemzetiségére, állampolgárságára vonatkozó adatot nem találunk, annak címében a „magyar” megjelölés elsősorban és általában inkább a hazai lakosokra vonatkoztatható gyűjtőfogalom. Abból nem következik, hogy a nem magyar etnikai eredetű más csoportokra ez a nem vonatkozik. Ezt az értelmezést erősíti, hogy egy magyarországi szálláshelyek körében készült felmérés képezi a cikk tárgyát, illetve alapját.

A Bizottság álláspontja szerint – annak ellenére, hogy a fenti cikk címében tükröződő újságírói megközelítés pontatlan, valamint enyhén, de kétségtelenül és a teljes hazai lakosságot általánosító negatív asszociációt eredményező tartalommal bír és ennek okán a Kérelmezőben és más, az ilyen érzelmi beállítódásra érzékenyebb olvasóban felháborodást kelthetett – a vonatkozó jogszabályi rendelkezések és a szöveg értelmezése alapján a magyar nemzettel szembeni gyűlöletkeltés, illetve a magyar nemzet kirekesztése nem látszik megállapíthatónak. A kérdéses cikknek ugyanis nem célja, hogy a magyar nemzet tagjai ellen hangoljon, és erre a szövegezés és a fogalmazásmód alapján nem is alkalmas. A cikk megfogalmazásából inkább a szerző egyéni közérzete és kritikai szemléletmódja tükröződik, és egyfajta figyelemfelkeltő célzat látszik kiolvashatónak. Ez pedig a nyomtatott, illetve elektronikus sajtóban, valamint egyéb médiatartalmak esetén (ha kifogásolható és ízlés szempontjából alappal vitatható is), de elterjedt, mellyel az (olvasó)közönség tagjai jellemzően találkoznak. Mindezt erősíteni látszanak az alábbi, interneten elérhető példák is:

http://www.hir7.com/hirek/belfold/igy-lop-a-magyar-kulonleges-felvetel_2013-10-04

<http://morningshow.eu/trukkozik-es-lop-magyar-boltban/>

E körben kiemelendő a Bors c. újság (illetve annak online kiadása), mely ugyancsak a hivatkozott felmérésre utalással közölt hasonló cikket (annak címében WC-tartály és perzsa macska ellopásával vádolva meg a „magyart”): <http://www.borsonline.hu/aktualis/wc-tartalyt-es-perzsa-macskat-lop-a-magyar-nyaralaskor/117866>

A fentiekkel összhangban a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérelmezett cikk – sem annak címét, sem annak tartalmát, illetve azok egységét illetően – gyűlöletkeltésre vagy kirekesztésre nem alkalmas, így a Bizottság – összhangban a Magatartási Kódex 28. § 1-es bekezdésének a) pontjával – a kérelem elutasítása mellett döntött.

Figyelembe véve pedig mindazt, hogy a nem jogsértő, azonban helytelen, pontatlan, más szempontból kifogásolható újságírói tartalmak is a sajtószabadság védőernyője alá tartoznak, így a Bizottság álláspontja szerint az ilyen tartalmakkal szemben megfelelő „válasz” lehet például egy arra reflektáló, adott esetben azt pontosító, kritizáló (újságírói) vélemény. Az ilyen vélemények is az oltalmazott szabadságjogok körébe tartoznak.

A Bayer Zsolt újságíró által jegyzett, 2015. november 16. napján, a Magyar Hírlapban megjelent „9066 Álláspont. Elvettétek tőlem kincseim javát. Elvettétek az Ezeregyéjszakát” című cikkel szembeni panasszal kapcsolatban kért személyes adat (így a szóban forgó cikket sérelmező bejelentő neve) kiadására irányuló kérelme

elutasításának indoka, hogy a kért adatot az MLE nem kezeli. Ennek kapcsán kiemeljük, hogy a fenti cikkel kapcsolatos ügyben a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa, és nem az MLE hozott határozatot.

Az eljárás során eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Magatartási Kódex 29. § szakaszán alapul.

Kelt: Budapest, 2016. október 17.

Kiss László s.k.
a Szakértői Bizottság tagja

Somodi Géza s.k.
a Szakértői Bizottság tagja

Dr. Réti László
a Szakértői Bizottság elnöke